

Косовиця

Максим Рильський

1

Гей, як вийде сонце з-за діброви,
Як на плесі крикнуть сірі гуси
І щаслива в лузі перепілка
З трав роси холодної нап'ється,—

Косарі вмиваються до сонця
Чистою, студеною водою
З голубої, доброї криниці,
Гострять коси, і чутно далеко
Їх мантачок голосну розмову.

Ходить вітер яром та горою,
Плачуть трави, тужать під косою,
Звіроboї в'януть на покосі...
Ходить вітер, сушить білі роси.

Ніби ключ веселиків по лугу
Походжає рівно та статечно,
Косарі ідуть один за одним,
Білим військом звільна виступають.

Піт обличчя їм росою мие,
Заливає очі, ніби сльози,
Конюшина падає під ноги,
В тузі клонить голови червоні.

Гей ти, земле, хліборобська мати,
Обперезана річками голубими,
У зеленому високому очіпку,
У мережаній китайчатій запасці,
В плахті, критій квітами ясними,
Ти неси, перенеси на крилах
Косарів од краю і до краю!

Гей ти, вітре, парубче співочий,

Парубче співочий та веселий,
Ти суши червону конюшину,
Провівай нава листі покоси!

Гей ти, сонце, мудрий господарю,
Ти, небесний золотий шахварю,—
Ти в'яли червону конюшину,
Напувай медами запашними,
Прикривай гарячими руками
Од дощів, од лютої негоди!

Гей ви, хмари, турки-яничари,
Ви не йдіть ордою на облогу,
Не лякайте косарів у лузі,—
Ви ідіть на море, поза гори,
Дожидайте слушного часу!

Як заходить сонце за діброву,
Як поснуть на плесі сірі гуси,
Косарі вертаються додому
На вечерю, на розмову втішну.

2

То не риба в морі розгулялась,
То не пави в небеса знялися,
Розійшлися дівчата з граблями
По сухих, пахучих покосах.

Ясна водо, молодая вродо,
Що спливла ярами та гаями,
Розливайся синіми річками,
Розтинайся срібними піснями
Над покосами конюшини!

Що зірок на небі у петрівку,
То копиць високих, мов дзвіниці,
Розсипається по лузі запашному.

Та ясніша над зірки погожі,
Та стрункіша над дзвіниці білі

Походжає дівчина по луку,
До сестри словами промовляє:

"Сестро, сестро, ти, зелена руто,
Ти, зозуле в гаї, на калині!
В'ється туга біля мого серця,
Як гадюка, серце обвиває".

А сестра їй: "Сестро нерозважна!
То не туга — молодість буяє,
То стискає серце не гадюка,
Чорні очі обпалили серце,
Аж на дно у серце зазирали".

Сиза галка лине через балку,
Йдуть шляхом корови із діброви,—
Понад річкою, як річка, розлилася
Парубоча розлога пісня.

Ти кого шукаєш, виглядаєш,
Та чого ти, хлопче, світом нудиш?
Вже стоїть червона конюшина
У копицях рівних та високих,
Вже ідуть додому дві сестриці,
Дві сестриці, бистрокрилі птиці.